

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Fgy évre — 6 K — f. | Negyedévre — 1 K 50 f.
Félévre — 3 „ — „ | Egyes szám ára 20 fillér.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Amerikai Egyesült-Államokba — egész évre 2 dollár.

Felőlős szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMANY-SAJTO”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány-sajto” czimére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)

Pályázati hirdetések egyszeri közlése 5 kor.
Nyitlter sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Fel a nagygyűlésre!

Gyáva népek nincs hazája! Gyengék ereje az összetartás

Katholikus Testvéreink!

Történelmi nagy idöket élünk. A magyar nemzet óriási nagy átalakuláson megy keresztül. A társadalmi forrongások, a szellemi erjedések, a gazdasági élet halálharcok tüzeiben áll ma az élő nemzet. A haza, a hit, a keresztény társadalmi rend minden ellensége összefogott ellenünk. A Katholikus Egyház ellen eddig sohasem tapasztalt vehemenciával támadnak a parlamentekben, a sajtóban, a népgyűléseken s a titkos társaságokban.

A szociáldemokrácia összefogott a szabadkőművességgel és döntő csatát akarnak produkálni Magyarországon is úgy, mint Franciaországban és Portugáliában.

Nyiltan követelik a katolikus iskolák megszüntetését, a vallásoktatás eltörlését, az egyházi vagyon elrablását, az eskü eltörlését és a katolikus papságnak az állampol-

gári jogokból való kizárását és a történelmi Magyarország legyőzését.

Katholikus testvérek! A kath. Népszövetség egy negyed milliónyi tagból álló táborda hív benneteket! Jöjjetek el tiltakozni a keresztény Magyarország ellen intézett orvítamadások ellen!

Országos szervezetünk november hó 13-án délután 3 órakor Budapesten a Vigadó termében nagy *katholikus népgyűlést* tart, amelyre meghívjuk a hithű katolikus népet.

Ezen nagygyűlésen beszélni fognak Rakovszky István valóságos belső titkos tanácsos, népszövetségi elnök, dr. Fischer Colbrie Agost kassai püspök, dr. Bonta Károly ügyvéd, Biró Vilmos mosonkiliti földmives gazda, és Huszár Károly szerkesztő, országgyűlési képviselő.

Minden öntudatos katolikus ott legyen! A katolikusok legéletbe vágóbb ügyeiről lesz szó! Fel a nagy harezra Istenért, királyért és hazánkért!

A Kath. Népszövetség elnöksége.

Hangok a mélyből.

Sulyos csapások alatt nyögünk mi katolikusok. Nem egy, se nem kettő, hanem több igen sok igát kell elviselnünk. Az első mindjárt a magyar betegség, az örökös cizivódás. Nagyfotosságu kérdésben a dolog érdemei háttérbe szorul és késhegyig menő személyes harez indul a jó ügynek, a szent célnak a kárára. Már nálunk ugylátszik, örökös anigma, örökös probléma marad az egymás megértése. A különben derék férfiak kicsinyes hajszában fecsérelik erejüket.

Mig ez sajnálatos jelenség, addig egyenesen felháborító a zsidó-szabadkőműves-liberális garázda elemek gyalázkodása. Ezek néhányan kiadják magukat „magyar állam”-nak, az „ország népé”-nek, a „közvélemény”-nek és kigyót-békát kiabálnak a kath. egyházra, annak intézményeire, sárral dobálják nagynevű embereit, gunyolják a hitét bátran megvalló katolikus férfiakat.

Szomoru valóság. És mindez miért? Honnan veszik a bátorságot ehhez? Hiszen hazánk husz millió lakosából tizenkét millió katolikus. De lehet akármennyi, mégis az orránál fogva vezeti néhány ezer vakoló. Mert a katolikuságnak a lelkét a *nemtörődömség*, a *közönyösség* és a *gyávaság* tartja megszállva.

Elhagyott sirok.

Irta: **Ujlaky János.**

Árván maradt . . . csak apja van szegénynek.
Az emberek is üzik kergetik,
Mikor kopott, kis foltozott kalapját
Alamizsnáért nyujtja ki nekik.

Az arca halvány. Gyöngé lábaiban
— Hogy járnai tudjon — alig van erő.
S ha jön az ősz esipős hideg szelével,
Csak fájdalomra, szenvedésre jó.

Lemegy a nap, s a foltos kis kalapba
Alig hull-egy-két hitvány rézdarab.
De szeme telve mind a kettő könnyel.
Ó ilyen gyöngyből ő rá sok maradt.

Otthon penészes, nyirkosfalu házban
Egy koldusember várja őt nagyon;
Hetten voltak, de négy gyermek a sirban.
Tavasz óta anyjuk is ott vagyon.

Ketten maradtak ide fenn a földön,
Ahol minden csak kin és gyötirelem:

Kiesiny fiával egy még gyengébb apa,
Ketten maradtak árván . . . idefenn.

Halottak napja van. A temetőbe
Csak úgy tolong az ember-áradat,
De a megázott foltos kis kalapban
Mégis alig hogy két krajezár akad.

S a gyermek fut . . . szeméből hull a könnye,
Mint máskor is hazafelé menet.
Hisz' most nem is vihet, mint minden este
Egy-két falatnyi puha kenyeret.

„ . . . Ne sirj kis árvám — vigasztalja apja —
Az Isten jó, holnap majd többet ad.
Vagy levisz minket is oda pihenni.
Ahol aluszik testvéred, anyád.

Eredj fiam . . . vegyél gyertyát a pénzért,
Az egyiket anyád sirjára tedd.
Sokan vannak most kint a temetőben.
Né félj . . . nehogy meggyujtani elfeledd.

A másik itthon világít majd nekünk,
Amíg érettük is imádkozunk.

Hogy legyen édes, boldog siri-álmuk,
Hiszen mi is oda kívánczozunk . . .”

A temetőben egyre zsiibong a nép.
A sirokra le lángtenger futott.
De mégis . . . amott . . . őt sir egy árva fényben,
. . . Hiába . . . Többre, többre . . . nem jutott.

Sötétség.

Halottak estéje. Furesa, de ez az est
mindig ólom sullyal nehezedik lelkemre.
Mintha a kivilágított temetőből elüzlött sejtelmes
sötétség mind a lelkemre szállna és beborítaná azt némán, szomoruan.

Egyetlen fény, egyetlen vidám sugár
nem hatol be oda, olyan mint egy százados
kripta, melynek ajtaját éppen most csapták
be . . . éppen most, amikor mindenütt fény,
libegő, lobogó, sustorgó fény és elmosódott
árny lejt tova a zizegő sárga levelek közt és
csak az én lelkemben van sötétség, szomoru
sötétség . . .

Miért előnyös a FÖGEL-féle
pörkölt kávé
használata?

Mert

nem füstöli lakását;
nem vesződik a pörköléssel;
minden perczen friss pör-
kölést vehet.

Mindamellet 25%-ot megtakarít-
hatnak mindazon vevők, kik pör-
költ kávé vesznek mert annyi
bepörköldik a házi pörkölésnél.

Kérem próbavételét, melyből meggyőződhet.

Az a nagy baj, hogy nincs katolikus intelligenciánk. Azaz van, de ennek az intelligenciának nincs lelke. Nincs erős lelke. Nincs a katolikus igazságoktól átjárt, megdolgozott, megmunkált lelke. Nem öntudatos katolikus. És mióta panaszkodunk már ezen. Végre-valahára teremteni, jobban mondva nevelni kell kath. értelmiségi osztályt. Nevelni pedig nemesak egy-két helyen, hanem az egész vonalon. Erős kézzel, vasakarattal, fáradságot nem ismerő buzgalommal kell hozzálatni a nemes munkához, úgy folytatni a keresztény restaurációt.

Megdöbbenő, hogy hol vagyunk mi még most is, mikor az ellenség már a biztos diadal érzetében fog újból az ostromhoz.

Sokszor utaztam át az országon. Minden valamire való állomáson kértem a mi egyetlen országos lapunkat. Az nincs, hanem tessék a P. H., P. N., Az U—g, volt a felelet, egy-két állomás kivételével. Egy nagy állomáson meg a belső terem fiókjából hozták ki a kért lapot. — Miért nem tartják itt a többi lappal ezt? — kérdém. — Mert nem veszi senki kérem szépen. Ime, ilyen a helyzetünk. Valóban szomorú kép.

Hát ez így tovább már nem mehet. Esmélni kell már egyszer. Kik tehetnek itt legtöbbet? Az ifjuság nevelői, tőlük függ az, hogy a katolicizmus Mária országában ne legyen elnyomva a jövőben úgy, mint jelenleg. Az ő kezükbe van letéve a jövő nemzedék boldogsága, melyre pedig nagyon ügyelniük kell. Meg kell ragadniuk minden eszüköt, hogy a vallásos szellemet meghonosítsák az ifjuságban. Itt egy jó alkalom: a kongregációi nagygyűlés. Minden helyről fölrándulnak néhányan az ifjak közül, tanáruk vezetésével, hogy ott tanuljanak lelkesedni, hogy erősödjék bizalmuk és öntudatuk. Ezek aztán már nem fogják szégyenleni a kath. nevet, nem rettennek vissza a támadástól, hanem

bátran odadörgik a jordányerekek és társaiknak: Ne bántás, én katolikus vagyok!

A jó nevelők kezei közül derék, jóra való férfiak kerülnek ki, akik tudni fogják mindannyian kötelességüket. Csak ne legyen késő! Épen azért minél nagyobb számban fel a kongregációi nagygyűlésre.

Rabonbán.

A mótely.

E hó 14-én lett szétküldve az országba Budapestről egy adag mótely, aminek ezéja a vallásos meggyőződésű egyéneket s különösen a magyar kultúra keresztény munkásait egyenesen kergette kórba kergetni.

A kór széthordója első pillanatra meglepő. Nem rontani, de gyógyítani akar. Nagy halmaz ígérekkel áll elő. Oroszlán álarcban van és oroszlán módra tör elő. Csak hogy hangot ad és elárulja magát.

E nagyhangú jóakaró oroszlán nem más, mint az „Uj Korszak“, a magyarországi tanítók szabadegyesületének hivatalos lapja. Nem kell őt bemutatnom egyházmegyénk tanítói előtt. Remélem, ösmerjük őt jól. Aki pedig nem ismeri, az ne is keresse ismerettségét.

A kultúra munkásai érdekeinek nagyhangú előharcosa különösen a tanítók anyagi helyzetével nincs megelégedve. A maga érdeimei közé sorolja a tanítói fizetés felemelését a multban. Tüzzel-vassal követeli a jelenlegi állapot javítását is.

A nagy munkában azonban félrelebben az álarcból és megdöbbenve látjuk, hogy ez a jóakaró egy igen veszedelmes ember.

Míg a tanítók fizetésjavításával csalogat hívókat, addig arcaztalan lármával követeli a közoktatás elvilágosodását, a klerikálizmus teljes elnyomását, az iskolából minden felekezeti tendenciák kiküszöbölését.

Nem ezéjük azon lapban megjelent agyrémekeket kritika alá venni és megczafolni. Nem is érdemesítjük arra, hogy kezünkbe vegyük.

Mivel a már egyszer elhalt s most újra feltámadott lap e hó 15-én minden tanítónak meglelt küldve az országban, így megkapták ezt egyházmegyénk tanítói is.

Tehát, ha azon perczen voltak olyan egyének, kik e hivatlan vendégnek ajtót mutattak, azaz felbontatlanul visszaküldték, azok csak becsületüknek, keresztényi kötelességüknek tettek eleget.

Akik pedig tüzbe, vagy olvasatlanul papirkosárba dobták, szintén jól cselekedtek.

Hogy pedig azon megtévedt emberek, kik e lapot szétküldték, többet meg ne tiszteljenek bennünket egy ingyen példány vérháborításával, kijelentjük itt is, hogy a szatmáregyházmegyei katolikus tanítóknak nincs szükségük az ilyen uton szerzett tanítói fizetésjavításra.

A kereszt és krisztusi szellem eltiprása alatt szerzett helyzetjavítás nem kell.

Mi Krisztusban neveljük, szeretjük a reánk bizott népet s éppen e szeretet jogosít reménylenünk majd idővel helyzetünk újabb javulását.

Nekünk nincs szükségünk afféle emberek tanácsára, kik egy oly böles gondolkozású egyéniséget, mint Apponyi, megtámadnak, és megtszultnak vélik a közoktatást, hogy ő onnan eltávozzon.

Nekünk nincs szükségünk olyan emberekre, kik bigótoknak nevezik azokat a mánásokat, akik szerény lakot építtetnek azon szegény szerzeteseknek és apácáknak, kiket a hit és erkölcsileg megromlott nép magától hálátlanul eltávolít. Azon jóságukért, hogy egész életüket a nép tanításával, oktatásával és e földön nélkülözhetetlen isteni szeretetben való neveléssel töltik el.

Nem is emlékezem mióta van.

Régen, nagyon régen így lehet az. Talán mikor édesanyám lehelte ki áldott lelkét, aztán kivitték koporsóját a ház elé, amelyben olyan édesen nyugodott, aludt... Atyám sirt, én meg bámultam a pap aranyos ruháját... Mi is van azon sirni való, ha valakit kitesznek az udvarra egy fényes ezüstös, fátalos ágyban, melynek fenekére fodróczot tettek?...

Banális gondolatok. Hiszen megtörténik akárkivel, hogy meghal az anyja. Eltemetik és punktum.

... Én nem láttam addig temetőt. Miért is láttam volna? Nem volt kit keresnem ott. Most vittek ki először. Hat éves kölyök lehettem és örültem, hogy meg fogom látni a másvilágot...

Mindig néma kegyelettel és kíváncsisággal néztem az utczánkon áthaladó temetést. Nem tudtam hová viszik olyan nagy pompával némelyiket. Azután ellestem a nagyok beszédéből:

— Hova ment?

— A másvilágra...

Ahá! Most már én is meg fogom azt a csudálatos valamit látni. És megláttam.

Egymás mellé sorakozott domboeskák, halmoeskák voltak azok, némelyik tele didergő virággal, melyet tudja Isten honnan plántáltak ide erre a kereszties halomra. Kiváncsian néztem a keresztieket. Tudtam már valamit olvasni és elolvastam „Itt nyugszik“... utána valami számok, de sok. Ezt nem tudtam megérteni. Hogy nyugodhatik valaki, mikor én egész nap nyugtalan vagyok és éjszaka még fektemből is kirugdalozom, ott sem nyugszom.

Idé hát nyugodni jönnek az emberek. Vajjon tudnék e én is?

Gondolkodtam rajta és azt találtam, hogy nem tudnék. Én hamar elszökném, már éppen csak oda ni arra a szomorú füzre... ott egy madárfészek... Azután tovább ránczigált apám. Odaértünk egy gödörhöz, amelyben nyugodni fog édesanyám. Két marczona ember engedte le szegényt egy vastag kötélén. Az erek veresre dagadtak nyakukon. nehéz volt nekik.

Apám sirt, de én nem tudtam sirni.

Nyugodjék békével, mondták ott körültem a kisirt szemü nének és én csodálkoztam, hát ki is zavarhatná ott szegényt.

Amikor vége lett az éneknek, apám haza vitt. Olyan üres volt a ház, mintha senki sem lakott volna benne, pedig sokan voltak ott. Ettek turót, és ittak rá bort, a végén meg nevettek.

Apám volt egyedül csak szomorú...

De elmúlt ez is. Belőlem mintha kitéptek volna valamit, hiányzott nekem egy szerető, gondoskodó sziv...

Egyszerre csak történt valami.

Este volt és fujt, kegyetlenül fujt a szél. A harangok mindenfelé zúgtak. Apám kézen fogott és vitt, vitt ki a temetőbe. Ott minden halmon gyertyalámpa, méceses égett. Először borzadtam, féltem, de lassan megnyugodtam én is. Mi is gyertyát gyújtottunk és imádkoztunk anyám sirjánál. Kiváncsian kérdém atyámtól:

— Mi van most itt?

— Halottak estéje...

Brr... halottak estéje, azoknak az estéje, akik itt nyugosznak lent, a föld alatt.

Pártoljuk

a hazai ipart!

Minden magyar ember szent kötelessége a hazai ipar pártolása.

KEPES SÁNDOR

Első Magyar Andesit Sirkőgyárában SZINÉRVÁRALJÁN csakis hazai termékeket dolgoznak fel.

A legkifogástalanabb kivitelben készíti a legkülönbözőbb alakú Pyramisokat, Obeliszeket, keresztieket, emléktáblákat, sírfeleket, mezei keresztieket, kápolnákat, mauzoleumokat stb.

MODERN BERENDEZÉSŰ GÉPTEREM A CSISZOLÁS RÉSZÉRE.

Fiók-üzlet: Szatmár, Attila-u. 4.

Nem turják ők ki az érdeemes világi tanítókat Magyarországon. Minthogy nem tarták ki őket Szatmáron sem. E föltevés is alávaló hazugság és rágalom.

Nem a régi babonától kell felszabadítani a népet. Mert a hit nem babona. És ha az is volna, akkor sem bántható, mert boldogulását hoz a népre.

Hanem azoktól a veszedelmes szipolyoktól, kik szemlátomást szívják, zsarolják és a végsőkig uzsorázzák a népet.

Ezektől kell felszabadítani őket! Ezekről, kik fűtyölővel és batyúval jöttek be az országba és befészkeltek magukat a falukba, mint egy skorpió s rettenetes korlátlan nyereszkedéssel még a vért is kiszívják a kezeik közé került szegény embernek.

Ezektől kell felszabadítani a népet!

Azoktól, akik a népet veszedelmesen izgatják. Békés otthonukat feldulják és őket ádáz harcra és dulakodásra döntik. Azoktól, kik a nép évtizedes zsarolása után palotákat építenek s a szegény földmivest koldusbotra hozzák, mivel a palota minden egyes téglája az ő keserves filléjén lett beszerezve.

Nekünk ezen rabszolgaságtól kell felszabadítani a népet. Ez a mi fontos teendőnk az iskolán kívül. Az iskolában pedig föltétlen vallásos érzelemben, krisztusi szellemben neveljük a ráncbizottakat. Mert megvagyunk győződve, hogy csak ez a nevelés edzi meg a lelkét az élet küzdelmeire készülő embernek. „Csak az él helyesen, aki a krisztusi elveket tartja szem előtt. Mert az birtokában van mindennek, ami az élet küzdelméhez a léleknek kell. Betölti rendeltetését és elér a tökéletes élethez“.

Mi ezen elvek mellett maradunk. Ezekért fogunk küzdeni is. Nem hallgatunk semmi más felhívásra. Az izgató, bujtogató lapok tiszteletpéldányaira igényt nem tartunk. Haladjanak ők saját keserves hódító utjukon.

Minket nehéz, küzdelmes munkánkban vezéreljen az Ur Isten.

Richter Mihály
tanító.

HIREK.

Mementó.

Halottak napja van! . . . A szomorú, a fájdalmas emlékezés napja! . . . Mert kinek ne volna néhány sirhantja odakün a rideg temetőben, mely alatt elhalt kedveseinek porladó csontjai nyugosznak! . . . A gyermek atyját, vagy az édes jó anyját siratja, a szülők gyermekeik sirhalma fölött borulnak gyászba, a nő az elvesztett férjét, gyermekeinek fentartóját, a férj a család anyját, a szeretett hitvest nem találja már egykor boldog családi szentélyében, — pedig még ezelőtt egy évvel, ezelőtt pár hónappal, vagy talán néhány héttel még itt voltak és örömet, boldogságot fakasztottak az életnek sok gonddalterhes küzdelmei között. Már nincsenek! . . . Ott vannak künn a temetőben mélyen a föld alatt, — nem nyílnak szóra egykor beszédes ajkaik, némaság, ridegség veszi őket körül a halottak nagy bírodalmában.

A fájó érzések ártjai, a könnyek felfakadnak, újra megindulnak ezen a napon. Siratja az életben maradt elvesztett kedvesét, siratja, akit többé nem láthat viszont soha ebben az életben. Száz és százezerek vonulnak ki a temetőbe, felkeresni azoknak hamvadó porait, akik egykor szerették őket, akik megannyiszor elvették életük utait. Leborulnak sirhalmaik felé, virágokkal díszítik azokat, s meggyújtják felettük az örökkévalóságra emlékeztető mécsek lángjait. Igen, mert a kereszténynek, akinek hite van, nem szabad elcsüggednie, nem szabad elveszítettnek tekinteni, akik voltak és már nincsenek! . . . Élnek ők ott a

másik hazában, élnek és szeretnek bennünket, épen olyan forrón, épen olyan édesen, mint amíg itt voltak! . . . Szeressük őket mi is és ne feledjük el. Keressük meg és tartsuk fenn a kapcsolatot, amely hozzájuk fűz. Ez a kapcsolat az ima, melylyel lelkök nyugalmaért, az ő boldogságukért naponként kopogtatunk a mennynek ajtaján. Ők tudják, meghallják azokat és örvendenek, hogy nem hagyják el azokat, akiket ők olyan végtelenül szeretnek. De meghallja imánkat maga az Ur, és könnyit a talán szenvedő lelkek sorsán, megbocsát nekik a mi szüntelen tartó fohászainkért.

Jöjjetek tehát mindannyian a templomokba, jöjjetek a temetőbe, akiknek elhunyt kedveseik vannak, és imádkozzatok lelkök nyugalmaért.

Mindenszentek napján este a székes-egyházban gyász istenisztelet és szent beszéd volt, melyet Hehelein Károly praelátuskanonok tartott. Ma délelőtt 9 órakor ünnepélyes gyászmise volt, este pedig, ha az idő engedi, a temetőben kivilágítás és gyászzistentiszelet szent beszéddel, melyet Szűcs János segédlelkész fog mondani.

Városhy Gyula meghalt. A magyar katolikus világ ismét gyászol. Városhy Gyula kalocsai érsek, a katolikus egyház kimagasló vezérférfia pénteken este 7 ó. hosszas szenvedés után elhunyt. Az elhunyt egyházfejedelem halála nemcsak a kalocsai egyházmegyében, de az egész országban mély részvétet kelt. Betegsége már jó ideje ágyba döntötte az egyházfejedelmet s az orvosok is hetekkel ezelőtt lemondottak életéről s ezért nem jött váratlanul a halála. Az érsek halála napját is oly nyugodtan töltötte el, mint az előzőket és semmi változást nem vettek rajta észre. Aggónia nem

Édesatyám eltávozott, hogy máshol is gyujtson gyertyákat, engem pedig ott hagyott a zöldelő hant mellett, hogy őrizzem azokat a füstölögve pislogó gyertyákat, amelyek úgy meredtek fel a sirból, mintha megannyi tüzes felkiáltó jelek lettek volna.

Dideregve állottam ott kopottas ruhámban. Szószke fejemet vállaim közé huzva mereven néztem az imbolygó gyertyafényt. Némelyiket el-elfújta a havasról lecsapó kőborszél, de én ismét meggyújtottam.

És jól emlékszem rá, hogy amilyen csep kölyök, éppen olyan fantasztá voltam.

Pár perez múlva elveszett köröttem a világ és láttam édesanyámat a sir fenekén, amint széttárja karjait. Bágyadt szemei fölnyílnak és mosolyra derül fonnyadt ajka . . . Némán, de kedvesen hív. És nekem olyan kedvem volna menni le oda hozzá. Egyszerre érzem, hogy nem jó itt nekem fent. Hiányzik itt nekem valami. Hiányzik nekem az a mosolygó szelid szempár, azok a kitárt

karok és itt fönt olyan egyedül vagyok, olyan hideg van . . . fázom . . .

Egy rongyos kamasz állt nem messze tőlem. Láttam, hogy mozdulatlanul nézek a fehér keresztre, közelebb huzódott.

Fürkésztet, vizsgált valamit a hanton, de én nem ügyeltem rá. Jól esett gyermeklelkemnek a szenvedés. Legalább úgy éreztem, hogy szenvedek, nagyon szenvedek.

A fiu kihasználta e percet. Egy vilámgyors mozdulattal ugrott a sirhoz és egy kezeügyébe eső gyertyát felkapva, futásnak eredt vele.

De én sem voltam rest. Feltámadott bennem az utczavégi virtus és hajra, üldözni kezdtem végig a nagy temető kacsaringós utain.

Egy sötétes helyen végre elfogtam. Durván kitéptem kezéből a gyertyát s fellöktem. A rongyos, dideregő kamasz sirva vánszorogott el. Utána néztem. Egy sirhoz telepedett le, melynek még dombja sem volt. Besüpedt a hant és szenyes víz, pocsolya gyült

bele, elején egy kis fenyőfakereszt jelezte a helyet.

Utánamentem. Megszólítottam.

— Ki fekszik itt?

— Anyám.

— Régen meghalt?

— Egy hónapja. Megölte az apám, mikor részegen hazajött. Most senki nincs nálunk . . .

Megszántam szegény fiut. Eszembe jutott saját édes anyám, kinek halmát legalább láthatom, de ez a fiu itt még rá sem borulhat anyja sírjára . . . Viz, pocsolya van a helyén. Még gyertyát sem gyujthat, mert nincs hova . . . Meg aztán még gyertyája sincs, azt is tőlem akarta ellopni. Szegény . . .

Valami különös ösztön hajtására odaadtam neki a gyertyát.

Mohón kapta el. Boldogan nyult zsebébe, és a cigaretta, meg szivarvégek közül egy kénes gyufát halászott ki.

Meggyújtotta a gyertyát. Sokáig tétó-

Ujdonságok Ragályinál, Deák-tér 8. sz. (Gillyén-ház.)

Teveszőr vadászmellények, száruk, harisnyák, keztük, sapkák, angol hymalaja és selyem plüsch kocsitakarók, Virág-állványok és eseréptartók, fáskosarak. Zseb villany-lámpák, öngyújtók és kovák. A világhírű Thermes-palaczk. Uj! A legtökéletesebb czéllövő fegyver: Bayer-karabíner. Uri divatkülönlegességek.

volt. Este fél 7-kor gyengülni kezdett a szív működése és 7 órakor csendesen elhunyt. Halálos ágyát a káptalan tagjai, az udvari papok és az érsek rokonai vették körül. A halálhír gyorsan elterjedt a városban és nagy részvétet keltett. Kalocsán az összes középületekre kitűzték a gyászlobogót. Temetése csütörtökön délelőtt 8 órakor lesz. A szomorú hírvétele után nálunk is kitűzték a püspöki palotára és a káptalani épületekre a gyászlobogót. Hétfőn délelőtt 9 órakor a székesegyházban a güspök ur Ó Méltósága ünnepélyes gyászmisét mondott az elhunyt érsek lelki nyugalmaért. Tegnap délután pedig útkára, Hámon Róbert pápai kamarás kíséretében elutazott Kalocsára, hogy jelen lehessen a nagynevű egyházfejedelem temetésén, kihez a barátság és az ifjúkor emlékei kapcsolják.

Uj ezredparancsnok. A király *Samsula* Rezső debreczeni 2. honvéd gyalogezredbeli ezredest a szatmári 12. honvéd gyalogezred parancsnokává nevezte ki.

Főerdőhivatali főnök. A földmivélségi miniszter *Bekény* Aladár kir. erdőtanácsost Zsarnóczáról Ungvárra áthelyezte s az ungvári főerdőhivatal vezetésével megbízta.

Esküvő a polgármesternél. Dr. *Ambrózy* Sándor ügyvéd, kir. törvényszéki jegyző szombaton délelőtt esküszik örök hűséget *Vajay* Miklóséknak, dr. *Vajay* Károly kir. tanácsos, polgármester s neje óvári *Szeőke* Irén urasszony bájosa leányának.

Katonai előléptetések. A katonák novemberi csillaghullása ezredünkben a következőknek hozott előléptetést: *Fleischmann*

vázott, hova tegye. Végül bedugta az iszapos pocsoltyába, amely ott egyedül kísértetiesen pislogott.

Visszafordultam. Atyám már a sirnál várt. Haragosan nézett rám s vállon ragadott.

— Hol mászkáltál? Azért biztam rád a sirt, mi? Te haszontalan, látod, már elloptak egy gyertyát.

Lehorgaszott fejjel álltam ott és szememet a hiányzó gyertya helyére meresztettem. Szótlatlanul tűnődtem. Ismét egyedül éreztem magam e hideg világban és láttam, hogy édes anyám a sir fenekén ismét összezárja karjait, becsukja szemét, ajka nem mosolyog többé rám, ismét néma, hideg.

Könny gyült szemeimbe. Lelkem sötétségbe borult, nem éreztem semmit, csak azt tudtam, hogy rosszat, valami igen rosszat tettem.

Rácz Pál.

Oszkár és *Töke* György főhadnagyok századosokká, *Domokos* Jenő hadnagy főhadnaggyá, *Papolezy* Andor és *Nagy* Lajos zászlósok hadnaggyokká nevezettek ki. A gazdasági tisztikarban *Fekete* Sándor főhadnagy százados gazdasági tiszté nevezetett ki.

Gyászhir. *Móricz* Lajos nyug. törvényszéki elnök hétfőn délelőtt 11 órakor 79 éves korában elhunyt. A megboldogult városszerte nagy tiszteletnek örvendett. Két évtizednél tovább vezette nagy szaktudással s páratlan igazságszeretettel a kir. törvényszéket. Mióta visszavonultán élt, a Társaskörnek legbuzgóbb látogatója volt, melyet naponként pontosan fölkeresett, míg a betegség ebben nem gátolta. Halála városszerte mély részvétet keltett. Nagy kiterjedésű család gyászolja. A Mátyás király-utcai 11-ik számú háztól ma délután 3 órakor helyezik a ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra. — *Özv. Jó* Ferenczné szül. *Oravec* Juliánna folyó évi október hó 30-án életének 74-ik évében elhalálozott. Hétfőn délután temették. — *Özv. Gábriel* Andrásné folyó évi október hó 31-én hosszas szenvedés után 84-ik évében elhunyt. Temetése ma 2-án délután 3 órakor lesz a Kinizsi-utcai gyászszobából a hidontuli róm. kath. temetőbe. — *Simon* Aurél, egy igazi janke szellemű uriember halt meg Misztótfaluban szombaton délelőtt 10 órakor, java férfikorában. Misztótfalunak régóta nem volt nevezetesebb lakosa, mint *Simon* Aurél gyógyszerész, aki ott kapszula-gyárat létesített, gyógyszerészi felszereléseket, üvegneműeket, tükröket szállított nagyban, Erzsébet-víz palackolt, drogueriát rendezett be; a misztótfalusi telepen sok gép zakatolása és sok munkáskéz verte fel a csendet s az állam is honorálta *Simon* Aurél érdemeit, nyomdai gépekkel is segítette, vagyis sok év mulva megjelent ismét a sajtó Misztótfaluban. Sokat küzdött, utazott, vállalkozott, de minden ügyessége mellett is nem volt üzleti szerencséje. Annál több azonban a társadalomban. Igen szerették, szívesen látták társaságokban, élvezetes, kedves társalgó volt, jó dalos, különösen pedig jó szavaló, aki hazafias költeményekben valóságos specialista. Erőtlen, hatalmas hang, tiszta, zamatos, lelkes magyaros előadás jellemezték. Halála egy pillanat műve volt, leroskadt a karosszékebe és meghalt, kidőlt a munka mellől. Temetése hétfőn volt a vidék nagy részvéte mellett. — *Özv. Neubauer* Mátyásné 57 éves korában a múlt hó 26-án meghalt hosszas betegeskedés után Nagybanán. Sokat szenvedett, az özvegyesség kenyeréből is kijutott neki 27 esztendő, de azért 5 gyermeket becsületesen felnevelt, kik közül *Elemér* városunkban a fiu-internátus igazgatója, *Ilona* pedig *Burján* Sándor postatiszt neje, maga is posta- és telefonkezelőtiszt. Október 28-án temették nagy részvét mellett. — *Rácz* Pál nagybányai beregmezei tanítót s nejét szül.

Dóry Ágnes sulyos csapás érte; nyolcz hónapos kis fiacskájuk angyaltársai közzé, az égbe költözött, sajtó sebet ütve ez által a szerető szülők szívében.

A főpásztor adománya. A püspök ur öméltsága a helybeli róm. kath. fiu iskolába járó szegény gyermekek téli ruházatának beszerzésére 318 koronát adományozott.

Áthelyezett tanár. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Szendrey* Zsigmond munkácsi áll. főgimnáziumi tanárt a petrosényi áll. főgimnáziumhoz helyezte át.

Katonai hírek. A novemberi előléptetések s áthelyezéseket az elmúlt hét folyamán bozta a hivatalos lap. Ófelsége *Brabecz* Gyula ezredest, 78. honvédgyalogdandár parancsnokát vezérőrnaggyá nevezte ki. — A cs. és kir. 5. gyalogezred kötelékében előléptek ezredessé: *Bleibachi* Bolberitz *Oszkár* lovag alezredes *Eperjesen* a törzsnél, Századosokká: *Wermescher* *Frigyés* főhadnagy Szatmárról, egyben áthelyezve a 44. gyalogezredhez Bndapestre. *Drotleff* *Henrik* főhadnagy *Eperjes*, 1. zászlóalj, *Kohlmann* *Tamás* főhadnagy *Kisszeben* 4. zászlóalj. Főhadnaggyokká: *Negrey* *Jenő* *Kisszeben*, *Karl* *József* Szatmár, *Gergely* *Róbert* Szatmár, *Wermescher* *Norbert* hadnaggyok. Hadnaggyá: *Lazaroin* *Emil* zászlós Szatmár. *Commensoli* *Eduard* százados a helybeli 5. gyalogezredtől az *Egerben* állomásozó 60. gyalogezredhez, *Szigyártó* *Antal* törzssorvos *Losoncra*, *Elsner* *Adolf* százados *Kisszebenből* Szatmárra, *Kovácsics* *Emil* *Eperjesről* Szatmárra, hasonló minőségben áthelyeztetek. — Csak a minap kaptuk a hirt a hivatalos lap nyomán arról, hogy a helybeli honvédtisztikar egyik igen szimpatikus tagját, de *Scardelli* *Caesar* főhadnaggyot, aki nemcsak mint katonai szakiró, hanem mint belletrista is széles körben ismeretes, ezrede *Nagykárolyba* helyezte át. A hivatalos lap legutóbbi száma most újabban közli, hogy a hadügyminiszter de *Scardelli* *Caesar* főhadnaggyot a budapesti 1. honvédgyalogezredhez helyezte át.

Köszönet az adományokért. A folyó évi julius hóban megáldott nagygejőcei (ungmezei) filiális templom belső felszerelési költségeinek fedezésére a székeskáptalan tagjai közül: dr. *Lessenyey* *Ferencz* 300 koronát, *Pemp* *Antal* 300 koronát, *Hehelein* *Károly* 200 koronát s dr. *Kádár* *Ambrus* 100 korona adománnyal segítézték ezen szép jövőjü egyházközöségét. — A szent Annát ábrázoló és művészi kivitelű oltárkép árába pedig *Kende* *Zsigmond* földbirtokos 200 koronát, *Kende* *Péter* országgyűlési képviselő 100 koronát, *Rónay* *István* csanálói plebános 100 koronát, *Jászay* *Gyula* és neje 100 koronát adományoztak. A nemeslelkű jötevőknek Isten dicsőségére hozott áldozataiért mély köszönetét nyilvánítja a nagygejőcei egyháztanács.

Hymen. *Farkas* *Jenő* dr. helybeli ügyvéd jegyet váltott dr. *Tanódi* *Márton* orvos leányával, *Annával*. — *Levy* *Carola* urnót Ungvárt eljegyezte *Teutsch* *Vilmos* cs. és kir.

Kávét

legjobbat és
legolcsóbban
beszerezhetünk

Benkő Sándor

kávékereskedőnél Szatmár, Kazinczi-utca 16.
„MOKKA“ keverék özégem különlegessége.
1 klgr. 4.40 korona. Villany erővel pörköltve.

Megjelent a PÁZMÁNY KÉPES NAPTÁR az 1911. évre.

Példányonként kapható 60 fillérért a Pázmány-sajtóban, Szatmáron. = Viszonteladónak árkedvezmény.

66. gyalogezredbeli alezredes. — *Medreczky* István ungvári főgimnáziumi tanár szombaton vezette oltárhoz a róm. kath. templomban *Haraszthy* Irén ungvári állami iskolai tanítónőt. — *Szeberényi* L. Lajos eljegyezte ebesfalvi *Török* Ilonkát, özv. ebesfalvi *Török* Simonné leányát Beregszászból. — *Demjén* Endre okleveles tanár, gazdasági vizsgáló-állomási gyakornok Budapestről, vasárnap kötött házasságot Nagybánán *Károly* Imre telekkönyvvezető leányával, *Etelkával*. — Színváltóján *Ercsényi* István m. kir. erdészeti főmérnök kelt egybe a minap *Ditrich* Mária urhölgygel. Az esketési szertartást *Brogányi* Károly házfőnök végezte. — *Szücs* Béla nagykarolyi női divatkereskedő szombaton vezette oltárhoz *Szabó* Gyula nagykarolyi polgár leányát, *Mariskát*. — *Reök* Gyula nyug. kir. járásbíró, a „Nagykarolyi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság“ elnökének leánya, *Margit*, vasárnap kötött házasságot *Dienes* Dezső mátészalkai szolgabíróval.

Kinevezés. A m. kir. földmivélségi miniszter a miniszterium kebeléből alakított hegyvidéki kirendeltség helyi megbízottjává — kinek feladata vármegyénk lakosságának gazdasági és kulturális fejlődésének előmozdítása lesz, — dr. *Sárvári* Béla miniszteri segédtitkár rendelte ki. A megbízott székhelye Nagykaroly lesz és működését decz. 1-én kezdi meg.

Nagylelkű adományok. A mátészalkai róm. kath. templom belső kifestésére *Ilsvay* Endre nyug. főszolgabíró 500 koronát, *Rohay* Gyula városi főjegyző 100 koronát adományoztak. A nemes szívi adakozóknak áldozatos buzgóságukért hálás szívvvel mond köszönetet a hitközség nevében: *Koller* Béla, lelkész.

Tanítók kitüntetése. Egyházmegyénk területéről az illetékes közigazgatási bizottságok *Hermán* János józsefházai, *Láng* Pál nagymajtényi, *Simon* Antal tiszaujlaki és *Müller* István császlócezi tanítókat terjesztették fel a miniszteriumhoz, hogy érdemeikre és hosszú éveken keresztül teljesített hasznos szolgálataikra való tekintetből 200 korona személyi pótlékban részesítsenek. — Miután ehhez a püspök ur Ó Méltósága is hozzájárult, az érdemes tanítók kitüntetése rövid időn belül meg fog történni.

Jegyzői jubileum. Meleg ünneplésben részesítette a nagybereznai község képviselőtestület és az ungmegyei jegyzők egyesülete *Hauptmann* Gyula körjegyzőt, jegyzőségének és házasságának 25-ik évfordulója alkalmából. Az ünnepség folyó hó 28-án folyt le, a következő módon. A község képviselőtestülete diszközgyűlést tartott. Képviseltette magát az ungmegyei körjegyzők egyesülete *Tomsányi* Kálmán elnökkel. A képviselőtestület megbízásából és nevében *Fialkovszky* József r. kath. plébános üdvözölte a jubiléumot, kiemelte ennek érdemeit, amelyet a hivatalos ügyek lelkiismeretes elvégzése és a községei erkölcsi és anyagi ügyeinek emelése körül szerzett. Majd dr. *Blazsovsky* Miklós főszolgabíró üdvözölte *Hauptmann*-t, a kinek működéséről csak az elismerés hangján szólhat. Érdekes mozzanata volt a diszközgyűlésnek *Tomsányi* Kálmán indítványa. Azt indítványozta ugyanis, hogy a községházának falába márványtáblát illeszzenek a mai nap emlékére, legyen a tábla hirdetője egy becsületes munkás életének és buzditója a következő jegyzői karnak. Az indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadták. A diszközgyűlés után az ünnepeket

Jezierszky Sándor sóhái jegyző üdvözölte házasságának 25-ik évfordulója alkalmából és egy értékes gyűrűt és tálcát nyújtott át. A vasuti vendéglőben ötven terítékű bankett volt, a melyen az első felköszöntőt dr. *Blazsovsky* Miklós főszolgabíró mondta az ezüst-megyegyzőt ülő házastársakra. *Tomsányi* Kálmán dr. *Blazsovsky*-t éltette, mint a jegyzői egyesület tb. tagját. Főlköszöntőt mondtak még *Melles* Endre g. kath. esperes, *Fialkovszky* József r. kath. plébános és még többen.

Lelkészbekiktatás. A nagykarolyi ág. hitv. ev. hitközség új lelkészének, *Rédei* Károlynak ünnepélyes bekiktatása vasárnap történt meg valláskülönbőség nélküli nagy közönség jelenlétében. A bekiktatást *Révész* János nagybánai ev. lelkész végezte. *Rédei* Károly új állását magas szárnyalású beszéddel foglalta el. Az ünnepélyen jelen volt *Meskó* László nyug. államtitkár is.

Áthelyezett segédtanfelügyelő. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Hajnal* Bernát Hajdu vármegyei segédtanfelügyelőt a Szatmár vármegyei tanfelügyelőséghez áthelyezte.

Tanítóválasztások. A püspök ur öméltsósága *Lányi* Károly láposbányai, *Bakó* Pál okl. tanítónak giródtótfalusi és *Turzuly* László helyettes tanítónak szatmáresekei kántortanítókká történt megválasztását megerősítette.

Papi gyűlés. A felső-ungyi r. kath. esperesi kerület október 25-én tartotta meg őszi papi gyűlését Felsődomonyán, *Benkő* József apát-esperez elnöklete alatt. — Püspöki körlevelek alapján megbeszéltek az egyházi iskolai ügyeket. Majd dr. *Jóna* József plébános fejtette meg az egyházmegyei hatóságtól kitűzött erkölcsi és egyházjogi tételt.

Heves Béla szintársulata f. hó 5-én kezdi meg előadásait a színházban. Megnyitó előadásul *Kazaliczky* Antalnak nanyhatású darabja „A kard becsülete“ kerül színre.

Párbaj. Kardpárbaj volt a múlt héten Nagykarolyban. *Gáspár* Pál árvaszéki úlnök és *Gyene* Pál vm. aljegyző mérték össze kardjukat. A párbaj utóbbi kisebbfokú sérülésével végződött, mely után a felek nem békültek ki. Segédek voltak a *Gáspár* Pál részéről *Tót* József tb. vm. aljegyző és *Kálnay* Gyula főispáni titkár, *Gyene* Pál részéről dr. *Schönpflug* Rikárd vm. t. főügyész és *Szintay* Gábor vm. aljegyző

A sajtóvasárnap eredménye. Köztudomásu, hogy a püspök ur Ó Méltósága minden év október III. vasárnapját sajtóvasárnapnak nyilvánította, midőn a kath. sajtó-egyesület céljaira az egész egyházmegye területén gyűjtések rendeztetnek. A most történt gyűjtésből eddig a következő adományok érkeztek be a jelzett célra az egyházmegyei hivatalhoz: Szatmár városából 83 korona 64 fillér, a szigeti kerületből 117 korona 07 fillér, a huszti kerületből 56 korona 01 fillér, az alsóungiból 62 kor. 99 fill.

Megyebizottsági tagok választása. A megyebizottsági tagválasztások Szatmár-megyében november 4-én és 5-én lesznek.

A ker. szakszervezetek ügykezeléséről. A Katholikus Népszövetség élénken érzi annak szükségességét, hogy a keresztény szociális organizációk fellendüljenek és céljuknak megfelelő tevékenységet fejthessenek ki. E cél érdekében most egy igen rövid, de annál tartmasabb füzetben kiadta a Katholikus Népszövetség a keresztényszociális szakszervezetek ügykezelési szabályzatát, amelyet

Szekely János készítette el. A füzetet minden érdeklődőnek kívánatra teljesen díjtalanul megküldi a Katholikus Népszövetség központi irodája.

A szatmárnémeti ügyvédi kamara

Csoma Imre szatmárnémeti ügyvédet elhalálása folytán, *Nyilván* Miklós nagysomkúti ügyvédet önkéntes lemondása folytán az ügyvédek névjegyzékéből törölte és előbbi irodája részére gondnokká dr. *Glatz* József szatmárnémeti ügyvédet kirendelte. Dr. *Nyilván* Aurél szinyérváraljai ügyvéd irodáját Nagysomkútra helyeztén át ezt a kamara közhírré teszi.

Az iskolakerülők. A vallás és közoktatásügyi miniszter a hozzá érkezett jelentésekből arról győződött meg, hogy az országban még mindig igen nagy az iskolakerülők száma. A beiskoláztatás, a tankötelesek iskolabajára nem a legnagyobb ellenőrzés mellett történik. A nép alja még ma se látja be az iskola szükséges voltát s mivel a szülők közt sokan nagyobb hasznát veszik otthon a gyermekeknek, ez az oka, hogy elvonják őket az iskolától. A nagyobb leányka, amíg az anya dolog után lát, ahelyett hogy iskolába menne, otthon dajkálja a kisebb testvérkéit. A fiukat napszámba küldik, vagy házi teendőket bíznak rájuk. Így szaporodik az iskolakerülők száma. A tankötelesek összeírásánál kezdődik a hiba. Nem veszik az összeírók elég lelkiismeretesen. Már az összeírás hiányos. A hiba folytatása, hogy az ellenőrzésre hivatott közegek is a kényelmesebb utat választják. Nem igen járnak a dolog után. Tudomásul vesznek mindent. És ha éppen kimutatják az iskolamulasztókat, nem büntetik meg a szülőket. Nagy kegyesen megbocsátanak; mert a megbocsátás nem jár semmi munkával. A vallás és közoktatásügyi miniszter erélyes ukázt intézett a megyék közigazgatási bizottságaihoz, mely most különös nyomatékkal figyelmezteti az összes járási főszolgabírákat, községi és körjegyzőket, ezek útján az előjáróságokat, hogy a beiskoláztatásra s a tankötelesek iskolába járására különös gondot fordítsanak. Azt hisszük, a bajnak legradikálisabb orvossága nem csak a szigorú ellenőrzés lesz, hanem a rendszeres birságolás. A mai nehéz élet viszonyok közt egy kis birság úgy hat, mint valamikor a 25 bot hatott, vagy talán még jobban fáj. Ahol nincs meg az emberekben a törvénytisztelet, ott csak radikális eszközökkel lehet törvényes rendet teremteni.

Állami facsemeték adományozása.

Az állam által fenntartott erdei facsemetekertekből az 1911. évi tavasz és őszi erdősítésekhez szükséges csemetekészleteket a kopár és vízmosásos területek beerdősítésére az 1879. évi XXXI. t.-c. 117. szakaszának b) pontja értelmében ingyen, vagyis a termelési költségek elengedésével bocsátják a birtokosok rendelkezésére. Az esetleg még fennmaradó készletből másféle erdősítések céljaira (rendes erdei vágások és tisztások beerdősítésére) is adnak ki csemetéket. Ezeknél azonban az átlagos termelési költségeket és a szállítási költségeket a folyamodó birtokos viseli. Kisbirtokosoknak kivételes esetekben kedvezést nyújtanak a költségek viselése tekintetében. Azok a birtokosok, kik csemetékben részesülni kívánnak 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodványukat legkésőbb 1910. évi november hónap 15-éig terjeszszék be közvetlenül az illetékes erdőfelügyelőségnek. A folyamodványokban a birtokosoknak határozottan meg kell jelölniök a beerdősítendő terület helyét (község dűlő), minőségét (kopár, vízmosásos futóhomok, vagy vágás), kiterjedését, továbbá a szükséges csemeték fajtát, korát és mennyiségét, az ültetés idejét.

Butor márványok raktáron.

Bel- és külföldi kőfajokból

diszes sirkövek

kaphatók, ugymint:

fekete svéd és sziléziai, szürke és fekete carrarai márványokból a legdíszesebb modern kivitelben, a legjutányosabb árban.

Elvállalok *sírszegélyezéseket, sírfedeleket, kriptákat*, valamint *templom és utszéli kőkeresztek* készítését, továbbá *épületekhez* mindenemű kőfajokból *kőfaragászati* munkákat

Becsés pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Grosz I. Izidor

sírkőgyáros és kőfaragó-vállalkozó
Szatmár, Attila-utca 11.

Butor márványok raktáron.

Szobrászati műmunkák nagy választékban.

Nincs többé szobafüst!!

0000

0000

Kémény-Toldó
minden kéményt megjavít

Kapható:

GÁL és KLEIN cégénél

Szatmár. Iroda Attila-u. 1b.

Beton, aszfalt, parketta és aszbesztpala fedési vállalat.

Építkezési anyagok nagykereskedése.

Telep: Hunyady-u. 40. — Telefon 242.

A legtöbb kiállításon legelső díjjal kitüntetett és első 00000 orvostanárok által ajánlott, kitünő minőségű 00000

Esterházy cognac

o o mindenütt kapható! o o

Az Esterházy cognac

o o a közönség kedvencz itala! o o

Esterházy cognacgyár

Központi irodája:

Telefon 314—9.

Budapest

Telefon 31—49.

o o V., Csáky-utca 14. szám. o o

IFJ. **RUBINSZKY** **FERENCZ**
IPARMŰVÉSZETI MŰHELYE
SZATMÁR, UJ-UTCA 3/a SZ. (SAJÁT HÁZ.)

Modern háló, ebédlő, szalon vagy uri szoba berendezések, valamint leányszoba berendezések művészi kivitelben készülnek.
KIVÁNATRA TERVEKKEL IS KÉSZSÉGGEL SZOLGÁLOK.

HÖLZEL

ALBIN

SZOBRÁSZATI

MŰINTÉZETE

ÉS ISKOLÁJA

Szatmár-Németi

Wesselényi-utca 27.

Szent sir a szatmári kálvária templomban.

TISZTELETTEL van szerencsém értesíteni úgy a főtisztelendő pap-ságot, valamint egyeseket, miszerint Bártfáról bold. emlékü apám, Hölzel Mórnak 1881. évben létesült

szobrászati műtermét és iskoláját

átvéve, ezen műintézetet ez év folyamán Szatmár-Németi városába helyeztem át. Készítek oltárokat, ikonosztázókat, szobrokat és egyéb házi diszcekket, kőből, fából, úgy a saját, valamint mások által előállított tervek szerint, nemkülönben szószekeket, keresztutak, gyónószekeket, keresztutú képeket, urkoporsókat, Lourdi Mária barlangokat, a legkülönfélébb domborműveket, szobrokat élő alakok után kőben avagy gipszben.

Az ezredéves kiállításon nagyéremmel, Eperjesen ezüstéremmel kitüntetve. Számos elismerőlevél és nyilatkozat.

Szobrászati iskolámban növendékek felvétetnek.

Műtermem: Szatmáron, Wesselényi-u. 27.

Hölzel Albin a bécsi szobrász akadémián képezett szobrász.

Legnagyobb nyeremény
600.000 márka.

A nyereményért az állam felelős!

Meghívás a nyeremény-kilátásra,

mit a Hamburg városa által garantírozott nagy sorsjáték rendez, melyben

9 millió 841.476 márka okvetlenül nyerésre kerül.

A főnyeremények ezen sorsjátéknál a következő: a lehető legnagyobb nyeremény szerencsés esetben **600.000 márka.**

nyeremény á	nyeremény á	márka
1 560.000	1 300.000	márka
1 550.000	1 200.000	"
1 540.000	1 100.000	"
1 530.000	1 60.000	"
1 520.000	1 50.000	"
1 515.000	1 45.000	"
1 510.000	1 40.000	"
1 305.000	1 30.000	"
1 303.000	1 20.000	"
1 302.000	1 15.000	"
	1 10.000	"

Az egész sorsjátékban, mely 7 osztályból áll, 100.000 sorsjegy játszik, melyek közül 48.405 nyeremény és 8 nagy jutalom lesz kisorsolva, a mely szám körülbelül az összes sorsjegyek felét képezi és így minden második sorsjegy nyer. — A lehető legnagyobb nyeremény szerencsés esetben, az első osztályban 50.000, mely a hetedikben pedig 600.000 márkára emelkedik.

Egy egész eredeti sorsjegy ára **6 M** azaz **7 K**
Egy fél " " **3 " 3.50 "**
Egy negyed " " **1.50 M 1.75 "**

A következő osztályokra való befizetések, valamint a pontos nyereményjegyzék, a hivatalból kiadott és a város címére ellátott játéktervezetről tudhatók meg, amelyet kívánatra ingyen és bérmentve előre beküldök. — Mindenki, aki résztvesz a sorsjátékban, a húzás megtörténte után azonnal, minden felszólítás nélkül kap egy hivatalos jegyzéket. — A nyeremény pénzeket én fizetem ki és küldöm el a legnagyobb pontossággal és legnagyobb titoktartás mellett. — A közeledő húzás miatt a megbízásokat azonnal, vagy legkésőbb **november 14-ig** a legnagyobb bizalommal az alanti címre kell beküldeni:

Samuel Heckscher senr.

Bankháza Hamburg 36.

itt elvágandó.

Megrendelő levél: **Samuel Heckscher senr. Banküzletének Hamburg 36.**

Küldjön nekem: (egész sorsjegyet á 6 M, (7.- K)
fél " " 3 " (3.50 "
negyed " " 1.50 " (1.75 ")

Cím .....

A pénzt postautalvánnyal küldöm } a nem megfelelő
" utánvételre } törendő.

Makóczy Géza papi és polgári szabó

Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szives figyelmébe modern szabó műhelyét, hol is mindennemű reverendák és papi öltönyök a legnagyobb pontossággal és jutányos árak mellett készülnek.

Tisztelettel

Makóczy Géza, papi- és polgári-szabó.

Joó Sándor gőz- és villany-erőre berendezett

mű-ruhafestő-, vegyszeti tisztító-intézete

Szatmár, Várdomb-utca 16-ik szám.

Fiók-üzlet: Szatmár, Attila-utca 1.

Üzletágak:

Mintafestészet csipke, selyem, ruhadisznó és végárukra.

Ruha-festés. Vegyi tisztítás.

Gallér és fehérnemű gőzmosás és fényvasalás.

Flissee és gouvrior vasalda.

Hímzőelőnyomda.

UNGER ÁRMIN kézimunka - iparcsarnoka és himző előnyomda-műterme

SZATMÁR, KAZINCZY-UTCZA 1. SZ.

Árjegyzék-kivonat.

Selyemfényű kötőpamut 1 gomb **32** fill., dobozvételnél **27** fill.
Congre pamut . . . . . 1 matring **30** fill., kiló vételnél **25** " "
Függöny Congre 110 cm. széles, sima . . . . . méterje **1** K
" " " " ajouros . . . . . párja **1-20** " "
Csipke vitrage (félfüggöny) . . . . . párja **1-80** " "
Felöltő- vagy télikabát-monogramm, kézihimzéssel . . . . . **1** " "
5000 konyha falvédő, rajzolva . . . . . drb. **70** fill.
Kezdet Congre futó, vagy miljó, hozzávalóval . . . . . **1-50** K
Férfi harisnyák . . . . . 6 pár **2-50** " "
Hosszabbítható vitrage rézrudak . . . . . drbja **40** és **50** fill.

Naponta ujdonságok kezdett és kész Madeira, Congre, Északi, Smyrna és Gobelin munkákban.

Vidékre minták és választék küldetik.

Iskolák és intézetek kedvezményben részesülnek.

Van szerencsém a n. érd. közönség szives tudomására hozni, hogy

Szatmáron, Mailáth-utca 3. sz. a.

rézsdrony-ágybetét (matrác)

jutányos árban gyorsan és pontosan készíttetnek.

Szives pártfogást kér, kiváló tisztelettel

Csécsey Ferencz Mailáth-utca 3.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget, különösen pedig nagyszámu igentisztelt megrendelőimet értesíteni, hogy **27 év óta általános megelégedésre** működő műhelyemet **nagy anyagi áldozattal** a mai modern kor igényeinek megfelelőleg **munkagépekkel szereltem fel s motorikus hajtóerőre** berendezve termelőképességét e szakmánál is nap-nap mellett fokozódó munkáshiány dacára **tetemesen növeltem.**

Jó ízlés, csin, pontosság, méltányos ár továbbra is főelveim.

Csak elsőrendű anyagot dolgozok fel, így gyártmányaim **tartósság** tekintetében is bármely gyárral **kiállják a versenyt.**

Levélbeli megkeresésekre **azonnal** válaszolok, kívánatra **személyesen** keresem fel megrendelőimet.

A t. közönség **eddig tapasztalt pártfogását** továbbra is kérve, marantam

Szatmár-Németi, 1910. évi augusztus hó 1-én.

Kiváló tisztelettel

Markos György kocsigyáros.

Iroda és műhely: Szatmár-Németi, Bányai-út 11.